

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Rachunkowość zarządcza		4.3.2133	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Rachunkowości			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Zarządzania	Finanse i rachunkowość	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Beata Zackiewicz-Brunke; dr Marek Ossowski; prof. UG, dr hab. Arleta Szadzińska; mgr Marta Sikorska; dr Michał Chalastra; mgr Ewa Chrostowska; dr Maciej Gierusz; dr Anna Kamińska-Stańczak; dr Jarosław Kujawski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Udział w zajęciach 60h (2,5 ECTS)	
Sposób realizacji zajęć		Konsultacje z prowadzącymi zajęcia 16h (0,5 ECTS)	
zajęcia w sali dydaktycznej		Praca własna studenta 74h (3,0 ECTS)	
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - Egzamin pisemny z zadaniami problemowymi i pytaniami testowymi lub - Egzamin pisemny z zadaniami problemowymi	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Kryterium merytoryczne: zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zakładanych przez prowadzącego dany przedmiot.	
		Kryteria formalne: zdanie egzaminu końcowego (próg zaliczeniowy 51%)	
		Szczegółowe warunki ustala prowadzący na początku semestru.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

Zakładany efekt kształcenia	Egzamin	Zadania domowe	Aktywność na zajęciach
Wiedza			
FiR1_W08	+		
FiR1_W09	+		
Umiejętności			
FiR1_U01	+		
FiR1_U03	+		
FiR1_U06	+		
FiR1_U07	+		
Kompetencje			
FiR1_K01	+	+	+
FiR1_K04	+		+
FiR1_K05	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak

B. Wymagania wstępne

Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z zakresu rachunkowości finansowej oraz rachunku kosztów.

Cele kształcenia

1.
  - A. Zdefiniowanie rachunkowości zarządczej.
  - B. Analiza danych finansowych i niefinansowych w celu dostarczenia informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zarządczych.
  - C. Sporządzanie raportów wspomagających podejmowanie decyzji zarządczych, w tym raportów skoncentrowanych wokół planowania i budżetowania, zarządzania kosztami, kontroli jakości, pomiaru wyników oraz benchmarkingu.
  - D. Zrozumienie znaczenia informacji pochodzących z rachunkowości zarządczej przy podejmowaniu decyzji.
2.
  - A. Znajomość różnicy między systematycznym a problemowym (decyzyjnym) rachunkiem kosztów.
  - B. Zdefiniowanie:
    - a) informacji istotnej,
    - b) kosztów i przychodów przyrostowych,
    - c) kosztów i przychodów różnicowych,
    - d) kosztów zapadłych, utopionych, utraconych korzyści.
3.
  - A. Klasyfikowanie kosztów a obszary zainteresowania zarządzających.
  - B. Określenie zakresu informacji o kosztach w obszarach:
    - a) zasobów i działań,
    - b) jakości,
    - c) klienta,
    - d) decyzji krótkoterminowych,
    - e) decyzji długoterminowych,
    - f) decyzji w organizacjach zdecentralizowanych.
  - C. Określenie założeń operacyjnego i strategicznego rachunku kosztów.
4.
  - A. Wskazanie cech charakterystycznych dla rachunku kosztów zmiennych.
  - B. Metody wyodrębniania kosztów stałych i zmiennych - metoda księgowa, metody statystyczne (dwóch punktów, wizualna, najmniejszych kwadratów).
  - C. Określenie zależności pomiędzy rachunkiem kosztów zmiennych a wynikiem finansowym.
  - D. Wykorzystanie rachunku kosztów zmiennych do podejmowania decyzji i oceny efektywności w przedsiębiorstwie.
  - E. Sporządzenie rachunku wyników przy wykorzystaniu rachunku kosztów zmiennych.
5.
  - A. Zdefiniowanie:
    - a) punktu krytycznego (progu rentowności),
    - b) marży na pokrycie,

- c) marży bezpieczeństwa,
- d) dźwigni operacyjnej,
- e) wskaźnika (współczynnika) marży na pokrycie,
- f) stopnia dźwigni operacyjnej,
- g) segmentu, kosztów segmentu, marży na pokrycie segmentu, marży segmentu,
- h) ceny specjalnej, minimalnej ceny dla specjalnego zamówienia.
- B. Określenie istoty relacji koszty-rozmiary produkcji-zysk.
- C. Umiejętność przeprowadzenia analizy koszty-rozmiary produkcji-zysk oraz wyciągnięcia wniosków przy podejmowaniu decyzji.
- D. Przeprowadzenie analizy koszty-rozmiary produkcji-zysk przy produkcji wieloasortymentowej oraz wyciągnięcie wniosków przy podejmowaniu decyzji.
- E. Znajomość ograniczeń analizy koszty-rozmiary produkcji-zysk.
- F. Wykorzystanie programowania liniowego przy optymalizacji struktury produkcji.
- G. Umiejętność podejmowania decyzji cenowych dla specjalnych zamówień.
- 6.
- A. Zdefiniowanie:
  - a) księgowej stopy zwrotu,
  - b) długości okresu zwrotu,
  - c) wewnętrznej stopy zwrotu,
  - d) zmodyfikowanej wewnętrznej stopy zwrotu,
  - e) rodzajów inwestycji.
- B. Zastosowanie metod oceny efektywności decyzji inwestycyjnych.
- C. Wskazanie ryzyka przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.

Treści programowe

- 1. Rola rachunkowości zarządczej w podejmowaniu decyzji.**
  - a) cel, istota i zakres rachunkowości zarządczej,
  - b) rozwój rachunkowości zarządczej.
- 2. Pomiar kosztów i korzyści w rachunkowości zarządczej.**
  - a) schematy procesu decyzyjnego,
  - b) problemy pomiaru kosztów w podejmowaniu decyzji, sposób podejścia w problemowych rachunkach.
- 3. Klasyfikacja kosztów dla celów zarządzania**
- 4. Rachunek kosztów zmiennych.**
- 5. Decyzje krótkookresowe w oparciu o analizę relacji koszty- rozmiary produkcji-zysk, analiza wrażliwości na zmiany przychodów i kosztów, marża bezpieczeństwa, koncepcja rachunku wielostopniowego i marży segmentowej, decyzje przy istnieniu czynników ograniczających, decyzje cenowe dla zamówień specjalnych.**
- 6. Rachunek efektywności decyzji długookresowych:**
  - a) rodzaje inwestycji,
  - b) budżetowanie kapitałowe,
  - c) metody oceny efektywności decyzji inwestycyjnych,
  - d) ryzyko związane z podejmowaniem decyzji długookresowych.

Wykaz literatury

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- 1. Autorskie materiały dydaktyczne (wykładowe i ćwiczeniowe) prowadzących zajęcia
- 2. Wermut J., Rachunkowość zarządcza, podręcznik i zbiór zadań ODDK, Gdańsk [ostatnie wydanie]
- 3. Sojak S., Rachunkowość zarządcza, Dom Organizatora, Toruń 2003
- 4. Nowak E., Rachunkowość zarządcza w przedsiębiorstwie, CeDeWu.pl, Warszawa, 2011
- 5. Szychta A., Dobroszek J., Kabalski P., Rachunkowość zarządcza - zadania i testy, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- 1. Szychta A., Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2008
- 2. Jarugowa A., Kabalski P., Szychta A., Rachunkowość zarządcza, Oficyna Wolters Kluwers Business, Warszawa 2010
- 3. Rachunkowość zarządcza teoria, praktyka aspekty behawioralne, Dobija D., Kucharczyk M. (red.), Wyd. Akademickie i Profesjonalne sp. z o.o., Warszawa 2009
- 4. Piosik A., Zasady rachunkowości zarządczej, PWN, Warszawa 2006.

B. Literatura uzupełniająca:

- 1. Rachunkowość zarządcza. Podejście operacyjne i strategiczne, Sobańska Irena (red.), Wydawnictwo C.H.BECK, Warszawa 2010
- 2. Rachunkowość zarządcza i rachunek kosztów, Tom I i Tom II, Świdorska G. K. (red.), Difin, Warszawa 2003
- 3. Rachunkowość zarządcza i rachunek kosztów w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa, Karmańska A. (red.), Difin, Warszawa 2006
- 4. Czubakowska K., Gabrusewicz W., Nowak E., Rachunkowość zarządcza. Metody i zastosowanie, PWE, Warszawa 2014
- 5. Trentowska M., Rachunek kosztów, podstawy rachunkowości zarządczej i zarządzania finansami, SKwP, Warszawa 2022

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
FiR1_W08 FiR1_W09 FiR1_U01 FiR1_U03 FiR1_U06 FiR1_U07 FiR1_K01 FiR1_K04 FiR1_K05	FiR1_W08 Zna zasady oceny przedsięwzięć w zakresie finansów (opłacalności projektów inwestycyjnych, oceny sytuacji finansowej organizacji, oceny ryzyka, zagrożenia upadłością).. FiR1_W09 Zna zasady tworzenia i ekonomicznego funkcjonowania organizacji komercyjnych i sektora publicznego, ich formy, fazy rozwoju, jak również uwarunkowania finansowe determinujące ich wartość oraz sukces ekonomiczny.
	Umiejętności FiR1_U01 Rozumie i potrafi prawidłowo interpretować złożone zjawiska ekonomiczne w zakresie nauki o zarządzaniu i jakości. Rozumie i umie wyjaśnić treść komunikatów instytucji gospodarczych, artykułów zamieszczanych w prasie codziennej i czasopismach z zakresu finansów (z wyłączeniem czasopism naukowych). Prawidłowo stosuje pojęcia z zakresu nauk społecznych. FiR1_U03 Potrafi właściwie analizować przyczyny, przebieg i skutki konkretnych procesów i zjawisk w zakresie finansów, z wykorzystaniem zaawansowanych teorii i właściwych metod nauk społecznych. Potrafi zidentyfikować interesariuszy procesów i zjawisk z dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości i dziedziny finansów. FiR1_U06 Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej. Potrafi rozwiązać zaawansowane problemy z zakresu finansów i rachunkowości pojawiające się w praktyce gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> • porównać instrumenty finansowe, • ocenić opłacalność przedsięwzięcia , • ocenić sytuację finansową organizacji na tle sektora, • zaproponować odpowiednie rozwiązania problemów z zakresu podatków, • zidentyfikować i dobrać odpowiednie metody zarządzania ryzykiem, • skonstruować program ochrony ubezpieczeniowej przedsiębiorstwa, • dobrać źródła finansowania organizacji, • skonstruować odpowiedni system rachunkowości/controllersingu. FiR1_U07 Analizuje proponowane rozwiązania problemów z zakresu nauki o zarządzaniu i jakości, w szczególności w zakresie finansów i rachunkowości, umie przedstawić ich zalety i wady oraz zaproponować w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia.
	Kompetencje społeczne (postawy) FiR1_K01 Samodoskonalenie Rozumie potrzebę rozwoju i uczenia się przez całe życie, Potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności, Zna swoje silne i słabe strony, stawia sobie ambitne cele na miarę swoich możliwości, Umie przyjąć porażkę, przyznać się do błędu. FiR1_K04 Uczciwość: Stosuje się do zasad etyki biznesu, Szanuje prawo, Jest obiektywny, potrafi dostrzec konflikt interesów, Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu. FiR1_K05 Odpowiedzialność: Dotrzymuje terminów, Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie zadania, Konsekwentnie dąży do celu, Umie pracować systematycznie i samodzielnie, Stosuje się do reguł i norm życia społecznego.
Kontakt	
beata.zackiewicz-brunke@ug.edu.pl	